

2. Majetková a finanční struktura podniku (rozvaha, výsledovka, rozklady zisku), rentabilita a její rozklady

- obvykle součást finanční analýzy (v podobě analýzy obratovosti a rentability)

Rozvaha (aktiva a pasiva podniku)

- upravené (redukované) nové schema

Aktivum – majetek podniku. Vyjadřuje, co podnik vlastní.

Pasivum – zdroj majetku podniku. Vyjadřuje, odkud majetek podniku pochází, nebo-li komu co patří.

A

P

A	P
<p>Stálá aktiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobý nehmotný majetek - dlouhodobý hmotný majetek - dlouhodobý finanční majetek <p>Oběžná aktiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásoby <ul style="list-style-type: none"> i) materiál ii) nedokončená výroba a polotovary iii) výrobky iv) zvířata v) zboží vi) poskytnuté zálohy na zásoby - dlouhodobé pohledávky - krátkodobé pohledávky - finanční majetek <ul style="list-style-type: none"> i) peníze ii) účty v bankách iii) krátkodobý finanční majetek iv) nedokončený krátkodobý finanční majetek <p>Ostatní aktiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - přechodná aktiva – přechodné účty aktiv - dohadné účty aktivní 	<p>Vlastní kapitál</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní kapitál - kapitálové fondy <ul style="list-style-type: none"> i) emisní ážio ii) ostatní kap. fondy - fondy ze zisku <ul style="list-style-type: none"> i) zákonný rezervní fond ii) statutární a ostatní fondy - hospodářský výsledek <ul style="list-style-type: none"> i) výsledek hospodaření minulých let ii) výsledek hospodaření běžného účetního období <p>Cizí zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezervy - dlouhodobé závazky - krátkodobé závazky - bankovní úvěry a výpomoci <p>Ostatní pasiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - přechodná pasiva - přechodné účty pasiv - dohadné položky pasivní

Platí bilanční rovnice: $\Sigma A = \Sigma P$

Výsledovka (tvorba a struktura zisku)

- zdroj vstupních dat - výsledovka

TRŽBY (za prodej vlastních výrobků a služeb)

± změna stavu vnitropodnikových zásob

+ aktivace (materiálu, zboží, investic a vnitropodnikových služeb)

= **výroba**

- výrobní spotřeba (materiál, energie, služby)

- osobní náklady (mzdy, sociální zabezpečení)

- daně a poplatky (mimo daň z příjmů)

- odpisy

provozní náklady

± některé další výnosy a náklady

= **provozní hospodářský výsledek**

+ finanční výnosy (tržby z CP, úroky)

- finanční náklady (úroky, pojistné, koupě CP...)

= **hospodářský výsledek z finančních operací**

- daň z příjmů (za běžnou činnost)

= **hospodářský výsledek za běžnou činnost**

+ mimořádné výnosy

- mimořádné náklady

- daň z příjmů z mimořádné činnosti

= **hospodářský výsledek mimořádný**

= **hospodářský výsledek za účetní období (účetní zisk)**

± výnosy (náklady) daňově nepřijatelné

= **daňový zisk**

SRN, UK:

HRUBÝ ZISK

= výnosy

- náklady bez nákladů odbytových a správních (ve vazbě na kalkulační členění nákladů) ⇒ u nás méně využitelné

Praxe finanční analýzy v USA ⇒ jiná struktura výsledovky

TRŽBY = výroba (?)

– náklady (bez odpisů, úroků a daní)

= **zisk před odpisy, úroky a daněmi (EDBIT)**

– odpisy

= **zisk před úroky a daněmi (EBIT)**

– úroky (nákladové)

= **zisk před zdaněním (NIBT ~ EBT)**

– daň z příjmů

= **zisk po zdanění (NIAT ~ EAT)**

Rentabilita (zisku a kapitálu)

- finanční zdraví = rentabilita i likvidita (vazba na CF)

- kapitál
 - cizí
 - vlastní⇒ 2 možnosti určení rentability
- zisk před i po zdanění

(vzhledem k možným přesunům daně z příjmů v čase se v zahraničí používá zisk před zdaněním i tam, kde by naše praxe očekávala zisk po zdanění)

Rentabilita vlastního jmění (kapitál)

- pohled vlastníků (akcionářů)
- vlastní jmění = účetní hodnota majetku vlastníků akcií
- rozhoduje zisk po zdanění (nejen dividendy)
- výnosnost kapitálu vloženého akcionáři
- zda je kapitál reprodukován tak, jak by to mělo odpovídat riziku investic (z pohledu investorů)
- pokud je nižší nebo stejná jako výnosnost nerizikových CP (státní obligace, státní pokladniční poukázky) ⇒ zánik podniku

$$\text{Rentabilita} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní jmění}} = \text{ROE (vl. kapitálu)}$$

- trendy: VK - růst, zisk - kolísá
- trendy: rentabilita = obvyklá úroková míra + riziková prémie

Výdělkový potenciál firmy

- nezávisí na skladbě zdrojů (obtížně srovnatelné) - jde o rentabilitu majetku (aktiv)
- jaká rentabilita podniku bez daně ze zisku (srovnání podniků s různými daňovými podmínkami)

$$\text{Earn power (výdělkový potenciál)} = \frac{\text{EBIT}}{\sum \text{akt}} = \text{ROA}$$

- závisí na: technologii, způsobu výroby (hromadná, sériová) a cenových vlivech

Rentabilita tržeb

$$\text{ROS} = \text{NIAT (EBIT)} / T$$

alternativně

$$\text{ROS} = (\text{inkaso} - \text{variabilní náklady} - \text{náklady obchodního úvěru}) / \text{tržby}$$

Rentabilita celkového kapitálu

$$\text{RCK} = \frac{\text{EBIT} - \text{zdaněné úroky}}{\sum \text{aktiv}} = \frac{\text{NIAT}}{\sum \text{aktiv}}$$

- zdaněné úroky = $U \cdot (1 - d)$ = náklady na cizí zdroje, jejich zakomponováním se ukazatel stává nezávislým na charakteru zdrojů financování (kdybychom neuvažovali zdanění úroků, docházelo by ke změně ukazatele i jen vlivem změny finanční struktury)

Rentabilita celkového kapitálu < Rentabilita vlastního kapitálu
(podmínka výhodnosti využití úvěru)

Varianty rentabilit:

- pro rentabilitu vlastního jmění i rentabilitu celkového kapitálu konstruovat tyto ukazatele za ziskem před zdaněním

Rozklady rentability

- zisk je to (překvapivě!) komplexní ukazatel => jeho rozklady
- pro hodnocení finančního zdraví firmy jsou významné i její složky = faktory, které na ni působí

NIAT = f (daní z příjmů, úrokové sazby, míry zadluženosti, objemu prodeje, vývoje nákladů, cenových vlivů)

a) Systém Du Pont

- rozklad rentability vlastního jmění
- vazba na faktorovou analýzu
- analýza HV

$$\frac{NIAINIA \cdot NIB \cdot EBI}{T \cdot NIB \cdot EBITT}$$

↓
daňová redukce

↓
úroková redukce

↓
úroková redukce

↓
provozní ziskové rozpětí

- čím vyšší je ziskovost tržeb, tím lépe (ale s ohledem na celkový objem tržeb a rychlost obratu zásob)
- absolutní zisk při stoupajícím objemu odbytu stoupá, ale zisk na jednotku klesá
- zisková marže je měřítkem schopnosti podniku ovlivňovat úroveň nákladů - ukazatel nákladovosti (celkové náklady / T)